

APPENDIX II

Interview schedule for the research study entitled
"people's participation in soil and water conservation
for sustainable agricultural production in Antisar
watershed"

INTERVIEW SCHEDULE

1. Sr. No. -----
2. Date of interview -----
3. Name of respondent -----
4. Gender:
- Male -----
- Female -----
5. Name of village -----
6. Age of respondent ----- years
7. Socio - economic status scale:
- (Please furnish the following information)

Items	Scores
I. Size of family land holding (acres):	
Irrigated	-----
Unirrigated	-----
Total	-----

II. Education:

Illiterate	0
Can read only	1
Can read & write	2
Primary	3
Secondary	4
Higher Secondary	5
Graduate	6
Above graduate	7

III. House:

No own house/rented	0
Own hut	1
Own kutcha house	2
Own semi pucca house	3
Own pucca house	4
Own Mansion	6

IV. Occupation:

Labour	1
Business	2
Cultivation	3
Service	4

V. Caste:

Scheduled caste	1
Scheduled tribe	2
Backward caste	3
General caste	4
Dominant caste	5

VI. Farm powers:

(a) Animal power:

<u>Name of animal</u>	<u>Numbers</u>
Bullock	-----
Cow	-----
Buffalo	-----
Total	-----

(b) Mechanical power:

Bullock cart	1
Tractor	3
Trailer	2
Jeep/Car	2
Motor cycle/scooter	1
Cycle	1

(c) Irrigation facilities:

Open well	1
Tube well	2
Canal	1
Pond	1
Diesel pump set	1
Electric pump set	2

(d) Farm implements:

Country plough	1
Mould board plough	1
Disc harrow	1
Cultivator	1
Puddler	1

Harrow	1
Thresher	1
Winnower	1
Duster	1
Sprayer	1
Seed drill	1
Chaff cutter	1

VII. Material possessions:

Chair	1
Table	1
Sofa set	2
Steel/Wooden almirah	1
Radio	1
Sewing machine	1
Electric fan	1
Tape recorder	1
Television	2
Refrigerator	2

VIII (a) Family Type:

(i) Nuclear family	-----
(ii) Joint family	-----

(b) Family size:

(a) Number of male family members	-----
(b) Number of female family members	-----
(d) Total family members	-----

IX. Annual income of family in rupees:

Upto Rs. 25000	1
Rs. 25001 to Rs. 50000	2
Rs. 50001 to Rs. 75000	3
Rs. 75001 to Rs. 100000	4
Above Rs. 100000	5

---

8. Social participation:

a) Have you ever been a member/office bearer of any rural organization?

Yes/No

b) If yes, please give the following particulars.

Sr. No.	Name of Organisation	Member		Office bearer	
		Past	Present	Past	Present
	Score	1	2	3	4
1.	Panchayat member				
2.	Milk producers cooperative society				
3.	Multipurpose cooperative society				
4.	Youth club				
5.	Religious organization				
6.	Political organization				
7.	Any other (specify)				

9. Risk preference:

Please give your responses as agree, undecided and disagree by putting tick mark (Ö) towards all the statements. The scores for positive statements were as 3 for agree; 2 for undecided and 1 for disagree and the reverse scores were assigned for negative statements. Where; A. = Agree, U.D. = Undecided and D.A. = Disagree.

Sr. No.	Statements	A.	U.D.	D.A.
1.	You would prefer to adopt new Soil and Water Conservation (SWC) technologies for production in degraded wasteland.			
2.	You would prefer to grow more crops than one in order to avoid total failure of crop.			
3.	You would like to adopt SWC technologies in cultivable land at any cost for increasing production.			
4.	You would try new Soil and Water Conservation methods only after most farmers have used them successfully.			
5.	You would like to try an entirely new SWC technology in farming that involves higher financial investment but it is highly productive.			
6.	You would like to adopt Soil and Water Conservation methods only, when you know the surety of successful agricultural production.			

7.	You would prefer to try new SWC technology irrespective of it being successful or failure.			
8.	You would like to continue with old technologies than adopting new SWC technologies about which you are not sure/confident.			
9.	Even if you failed in adoption of new SWC technology first time, you would still like to try it once more.			
10.	You would like to adopt new SWC technology only after the technology successfully demonstrated results at government research farm.			

10. A scale to measure knowledge level of rural farmers regarding soil and water conservation technologies:

Please give your response as tick mark (Ö) in the column Yes or No against each practice of SWC according to your understanding. The correct response will be given score 1 and incorrect response will be given score 0.

Sr. No.	Statements	Responses	
		Yes	No
1.	The materials such as saw dust, straw, paddy husk, groundnut shell, crop residues, leaves etc. are spread on the surface of the land to protect the soil from erosion.		

2.	The two or more crops are grown simultaneously for continuous land cover and protection from beating action of rains.		
3.	The crops with less canopy cover are grown to protect the soil from rain water erosion.		
4.	The crops are grown across the slope of the agriculture field.		
5.	The crops are grown along the slope of the land.		
6.	The Cultivation of cereal crops is followed by pulse or leguminous crops.		
7.	In crop cultivation, cereal crops follow the cereal crops only.		
8.	The bunds are made along the slope of the sloppy land.		
9.	The trees are planted on the boundaries of crop fields.		
10.	The waterways used for conducting surface water in agricultural fields should not be covered with grasses.		
11.	The animals can be allowed in the specific grazing land after adequate growth of vegetation.		
12.	The minimum ploughing is done to create appropriate soil condition for seed germination.		
13.	One crop is grown repeatedly in cultivable land, year after year.		
14.	In the fallow fields, the stubbles of crops are taken completely with roots.		

11. A scale to measure attitude of people's participation towards SWC programme:

Please give your responses as agree, neutral and disagree by putting tick mark (Ö) towards all the statements. The scores for positive statements were as 3 for agree; 2 for neutral and 1 for disagree and the reverse scores were assigned for negative statements. Where; A. = Agree, N. = Neutral and D.A. = Disagree.

Sr. No.	Statements	A.	N.	D.A.
	A. Participation in programme planning:			
1)	Farmers should participate in soil & water conservation (SWC) programme planning meetings.			
2)	Farmers should suggest any point of individual or collective interest in planning of SWC programme.			
3)	Women's participation in SWC programme planning meetings is inessential.			
	B. Participation in programme implementation:			
4)	Farmers should contribute materials or equipments in construction of SWC structures.			
5)	Farmers should contribute own labour or money in construction of SWC structures.			

6)	Farmer's contribution of labour or money in construction of SWC structures is not required.			
7)	SWC structures should be constructed by government money through project implementation agency (PIA).			
8)	PIA is totally responsible for construction of SWC structures in farmer's fields.			
C. Participation in programme maintenance:				
9)	Farmers should maintain and repair their SWC structures time to time by own expenses.			
10)	Farmers should contribute labour or money towards repair and maintenance of their SWC structures.			
11)	Farmers should motivate their fellow farmer's for collectively contribution in repair and maintenance of SWC structures.			
12)	Maintenance and repair works should be done through PIA by government money.			
13)	Farmers should not contribute labour or money to the government body PIA for repair of SWC structures.			

12. A scale to measure adoption behaviour of farmers
towards SWC technologies:

Please tick mark (Ö) in appropriate column against each SWC technology on three-point-continuum of not known, known but not adopted and adopted. The weightages for responses of not known, known but not adopted and adopted were given as score 1, 2 and 3 respectively.

Sr. No.	Technology	Responses		
		Not known	Known but not adopted	Adopted
1.	Contour farming			
2.	Intercropping			
3.	Cover cropping			
4.	Mulching			
5.	Summer ploughing			
6.	Land leveling			
7.	Contour bunding			
8.	Marginal bund			
9.	Terracing			
10.	Checkdam			
11.	Gully plug			
12.	Farm pond			

13. Schedules to measure people's participation in various stages of soil and water conservation programme in watershed management.

Please give your response by tick mark (Ö) in appropriate column against each statement on three point-continuum as great extent (GE), some extent (SE) and least extent/never (LE/N). The weightages for responses of great extent, some extent and least extent were given as score 3, 2 and 1 respectively.

A. People's participation in programme planning stage:

Sr. No.	Statements	GE	SE	LE/N
1)	Did you participate in planning meeting of Soil and Water Conservation (SWC) programme?			
2)	Have you suggested information to include in planning of soil and water conservation programme?			
3)	Have you suggested any idea in the planning of agricultural crop cultivation in the watershed area?			
4)	Have you suggested information during planning of various forest trees planted in the watershed?			
5)	Have you suggested any idea during planning of land leveling works carried out in the different fields of the watershed area?			

6)	Have you suggested any idea during planning of checkdam in the watershed?			
7)	Did you participate in planning of various kinds of fruit plants grown in the watershed?			
8)	Did you contact the Programme Implementing Agency (PIA) about your primary needs such as fuel, fodder & food to be taken care of in the programme planning?			
9)	Do you motivate your fellow farmers to participate in planning of SWC programme?			
10)	Did you share any information or experience about soil and water conservation measures with your fellow farmers after participating in planning of conservation programme?			

B. People's participation in programme implementation stage:

Sr. No.	Statements	GE	SE	LE/N
1.	Did you allow programme implementing agency (PIA) to implement soil and water conservation programme works in your field?			
2.	Did you provide any material in the construction of soil and water conservation structures?			

3.	Did you provide any equipment to the PIA during the construction of soil and water conservation measures in the watershed?			
4.	Did you help during the plantation work of the fruit plants?			
5.	Did you help in the plantation work of forest plants?			
6.	Did you provide any help during purchasing of construction materials for soil and water conservation structures?			
7.	Did you contribute any labour towards construction of soil and water conservation structures?			
8.	Did you contribute any money towards construction of soil and water conservation structures?			
9.	Did you ask your fellow resource users for labour and money contribution towards construction of conservation structures?			
10.	Did you participate in any training programme organized by the programme implementing agency regarding soil and water conservation programme?			

C. People's participation in programme maintenance stage:

Sr. No.	Statements	GE	SE	LE/N
1.	Do you protect the forest plantation done in the watershed area from the animals?			
2.	Do you also protect the fruit plants grown in the watershed area?			

3.	Do you take care of the forest plants and fruit plants during summer by providing irrigation water?			
4.	Do you inform the PIA officers to repair the damaged soil and water conservation structures in the watershed?			
5.	Do you contribute own labour towards repair and maintenance of soil and water conservation structure in your field?			
6.	Do you contribute any money towards repair and maintenance of soil and water conservation structures in your field?			
7.	Do you motivate your fellow farmers for labour contribution towards repair and maintenance of soil and water conservation structures in the watershed?			
8.	Do you consult with the programme implementing agency to learn about repair and maintenance of conservation structures?			
9.	Do you motivate your fellow farmers for money contribution towards repair and maintenance of soil and water conservation structures in the watershed?			
10.	Do you protect the soil and water conservation structures from natural calamities?			

14. Constraints faced by you during the Antisar watershed development programme:

Please tick mark (✓) against the constraints faced by you during the Antisar watershed development programme.

Sr. No.	Constraints	Yes	No
	(A) Economical Constraints:		
1.	Lack of finance		
2.	High cost involved in adoption of technology		
3.	Lack of marketing facilities		
	(B) Technological Constraints:		
4.	Lack of knowledge about watershed management practices.		
5.	Lack of technical guidance.		
6.	Complexity of technology		
	(C) Input Availability Constraints:		
7.	Shortage of labour in watershed		
8.	Inadequate transport facilities		
9.	Inadequate availability of inputs needed		
	(D) Situational Constraints:		
10.	Lack of good leadership in the watershed		
11.	Political interference		
12.	Lack of cooperation of people		
13.	Factionalism of population		

Signature of interviewer

પ રિ શિ ષ્ટ

અંતિસર નાં જળસ્ત્રાવ માં સક્ષમ કૃષિ ઉત્પાદન માટે ભૂમી અને પાણીનાં
સંરક્ષણમાં
જનતાનેા સહકાર

૧. અનુક્રમ : _____
૨. ઇન્ટરવ્યુની તારીખ: _____
૩. ઉત્તરદાતા વ્યક્તિનું નામ: _____
૪. જાતિ : સ્ત્રી : _____
પુરૂષ: _____
૫. ગામનું નામ: _____
૬. ઉત્તરદાતા વ્યક્તિની ઉમર : _____ વર્ષ
૭. આર્થિક-સામાજિક કક્ષાનો માપદંડ :
(મહેરબાની કરીને નીચે માંગેલ માહિતી આપો)

અનુ.નં.	વિગત	આંક (સ્કોર)
I.	પરીવારે ધારણ કરેલ જમીન	(એકરમાં)
	સિંચાઈવાળી	
	સિંચાઈ વગરની	
	કુલ	
II.	શિક્ષણ	આંક (સ્કોર)
	અશિક્ષિત	૦
	માત્ર વાંચી શકે	૧
	લખી-વાંચી શકે	૨
	પ્રાથમિક	૩
	માધ્યમિક	૪
	ઉચ્ચતર માધ્યમિક	૫
	સ્નાતક	૬
	સ્નાતકોત્તર	૭

અનુ.નં.	વિગત	આંક (સ્કોર)
III.	રહેઠાણ	
	પોતાનું ઘર નથી	૦
	પોતાની ઝુંપડી	૧
	પોતાનું કાર્યું મકાન	૨
	પોતાનું અર્ધું પાકું મકાન	૩
	પોતાનું પાકું મકાન	૪
	પોતાનો બંગલો	૬
IV.	વ્યવસાય	સ્કોર
	મજૂરી	૧
	વેપાર	૨
	ખેતી	૩
	નોકરી	૪
V.	જ્ઞાતિ	સ્કોર
	અનુસૂચિત જાતિ	૧
	અનુસૂચિત જનજાતિ	૨
	પછાત વર્ગ	૩
	સામાન્ય જાતિ	૪
	વર્યસ્વ ધરાવતો વર્ગ	૫
VI.	કૃષિશક્તિ	
	(અ) પશુધન	
	પ્રાણીનું નામ	સંખ્યા
	બળદ	
	ગાય	
	ભેંસ	
	કુલ	
	(બ) યંત્રશક્તિ	સ્કોર
	બળદગાડું	૧
	ટ્રેક્ટર	૩
	ટ્રેલર	૨
	મોટર સાયકલ/સ્કુટર	૧
	જીપ/કાર	૨
	સાયકલ	૧

	(ક)સિંચાઈની વ્યવસ્થા	સ્કોર
	ખુલ્લો કુવો	૧
	ટયુબવેલ	૨
	નહેર	૧
	ખેત તળાવ	૧
	ડીઝલ પંપ	૧
	ઇલેક્ટ્રીક પંપ	૨
	(ડ)ખેતીના સાધનો	સ્કોર
	દેશી હળ	૧
	મોલ્ડ બોર્ડ હળ	૧
	ડીસ્ક હેરો	૧
	કલ્ટીવેટર	૧
	પડલર	૧
	હેરો	૧
	થ્રેસર	૧
	વીન્નોબર	૧
	ડસ્ટર	૧
	સ્પ્રેયર	૧
	સીડ ડ્રીલ	૧
	ચાફ કટર	૧
VII.	ભૌતિક સાધનો	સ્કોર
	પુરશી	૧
	ટેબલ	૧
	સોફાસેટ	૨
	લોખંડ/લાકડાનું કબાટ	૧
	રેડીયો	૧
	સિલાઈ મશીન	૧
	વીજળીનો પંખો	૧
	ટેપ રેકોર્ડર	૧
	ટેલીવીઝન	૨
	રેફ્રીજરેટર	૨
VIII.	કુટુંબ	સ્કોર
	(અ)કુટુંબનો પ્રકાર -વિભક્ત	૧
	સંયુક્ત	૨
	(બ) કુટુંબનું કદ :	સંખ્યા
	(i) પુરુષ સભ્યોની સંખ્યા	
	(ii) સ્ત્રી સભ્યોની સંખ્યા	
	(iii) કુટુંબનાં કુલ સભ્યોની સંખ્યા	

IX.	કુટુંબની વાર્ષિક આવક(રૂપિયામાં)	સ્કોર
	રૂ. ૨૫,૦૦૦ સુધી	૧
	રૂ. ૨૫,૦૦૧ થી રૂ.૫૦,૦૦૦	૨
	રૂ.૫૦,૦૦૧ થી ૭૫,૦૦૦	૩
	રૂ.૭૫,૦૦૧ થી ૧,૦૦,૦૦૦	૪
	રૂ.૧,૦૦,૦૦૦ થી વધુ	૫

૮. સામાજિક સહકાર:

- (અ) તમે ગામની કોઈ સંસ્થાના સભ્ય / કારોબારી સભ્ય રહ્યા છો?
હા / ના
- (બ) જો હા, તો નીચેની વિગતો આપો.

અનુ. નં.	સંસ્થાનું નામ	સામાજિક સભ્ય		કારોબારી સભ્ય	
		ભૂતપૂર્વ	વર્તમાન	ભૂતપૂર્વ	વર્તમાન
	આંક (સ્કોર)	૧	૨	૩	૪
૧.	પંચાયત સભ્ય				
૨.	દૂધ ઉત્પાદક સહકારી મંડળી				
૩.	બહુહેતુક સહકારી મંડળી				
૪.	યુવક મંડળ				
૫.	ધાર્મિક સંસ્થા				
૬.	રાજકીય સંસ્થા				
૭.	અન્ય (સ્પષ્ટતા કરો)				

૯. જોખમની પસંદગી

નીચે દર્શાવેલા વિધાનો પૈકી જે વિધાન સાથે સહમત, અનિર્ણિત અથવા અસહમત હોય તેની સામે ઠીક નિશાની કરો. હકારાત્મક વિધાનોમાં 'સહમત' વિધાન માટે '૩', અનિર્ણિત માટે '૨' અને 'અસહમત' વિધાન માટે '૧' ગુણાંક નક્કી કરવામાં આવ્યા છે. તેવીજ રીતે નકારાત્મક વિધાનો માટે અવળા ગુણાંક નક્કી કરવામાં આવ્યા છે.

અનુ. નં.	વિધાન	સ.	અનિ	અ.સ.
૧.	ખરાબની જમીનમાં ભૂમી પાણી સંરક્ષણ (ભૂ.પા.સં.) નાં પગલાં ભરીને તમે ઉત્પાદન લેવાનું પસંદ કરો છો.			
૨.	પાક સંપૂર્ણપણે નિષ્ફળ જાય તેની સલામતી માટે એક કરતાં વધુ પાક લેવાનું પસંદ કરો છો.			

અનુ. નં.	વિધાન	સ.	અનિ	અ.સ.
૩.	ખેતી લાયક જમીનમાં વધુ ઉત્પન્ન લેવા માટે, કોઈ પણ ખર્ચે તમે ભૂ.પા.સં.નાં પગલાં લેવાનું પસંદ કરો છો.			
૪.	ભોજન માટેના અન્ય ખેડૂતો (ભૂ.પા.સં.ની નવી પદ્ધતિઓ) સફળતાપૂર્વક અપનાવે પછી જ તમે તે અપનાવવાનું પસંદ કરશો.			
૫.	તમે ખેતીમાં સંપૂર્ણપણે નવી ભૂ.પા.સં. પદ્ધતિ અપનાવશો, જેમાં મૂડી વધુ જોઈશે પરંતુ તે ખૂબજ ઉત્પાદક છે.			
૬.	ભૂ.પા.સં. ની પદ્ધતિ તમે ત્યારેજ અપનાવશો જ્યારે તમને સફળ કૃષિ ઉત્પાદનની ખાત્રી થશે.			
૭.	નવી ભૂ.પા.સં. પદ્ધતિ સફળ થાય કે નિષ્ફળ જાય તો પણ તમે તે અજમાવશો.			
૮.	તમને જેની ખાત્રી કે વિશ્વાસ નથી, તેવી નવી ભૂ.પા.સં. પદ્ધતિ અપનાવવા કરતાં તમે જૂની પદ્ધતિ ચાલુ રાખશો.			
૯.	તમે પહેલી વખત નવી ભૂ.પા.સં. પદ્ધતિ માં નિષ્ફળ જશો તો પણ વધુ એક વખત તેનો પ્રયાસ કરવાનું પસંદ કરશો.			
૧૦.	ભૂ.પા.સં. ની નવી પદ્ધતિ સરકારી સંશોધન કેન્દ્રમાં સફળ થયા બાદ જ તમે તેને અપનાવવાનું પસંદ કરશો.			

૧૦. ગ્રામ્ય ખેડૂતોનું જમીન અને પાણી સંરક્ષણ પદ્ધતિઓ વિશેની જાણકારી માપવાનો માપદંડ:

નીચે દર્શાવેલા વિધાનો પૈકી જે બાબત આપ જાણતા હોય, તેની સામે ‘હા’ અથવા ‘ના’ નાં ખાનામાં ઠીકની નિશાની કરો. સાચા પ્રતિભાવ માટે ‘૧’ ગુણાંક નક્કી કરવામાં આવ્યો છે તેમજ ખોટા પ્રતિભાવ માટે ‘૦’ ગુણાંક નક્કી કરવામાં આવ્યો છે.

અનુ.નં.	વિધાન	ઉત્તર	
		હા	ના
૧.	જમીનનો ઘસારો / ઘોવાણ રોકવા માટે લાકડાનો વેર, ડાંગરના ફોતરાં, મગફળીનાં ફોતરાં, અનાજનો કચરો, પાંદડા વગેરે પાથરવા જોઈએ.		
૨.	વરસાદી ઘોવાણ અટકાવવા માટે જમીનને ઢાંકી રાખવા માટે એક સાથે બે અથવા વધુ પાક ઉગાડવામાં આવે છે.		
૩.	વરસાદી ઘોવાણથી જમીનને બચાવવા માટે ઓછા ઘેરાવાવાળા પાક ઉગાડવા જોઈએ.		
૪.	ખેતરનાં આડા ઢોળાવ ઉપર પાક ઉગાડવામાં આવે છે.		

અનુ.નં.	વિધાન	ઉત્તર	
		હા	ના
૫.	જમીનનાં ઢોળાવ પ્રમાણે ઉપર થી નીચેની તરફ પાક ઉગાડવામાં આવે છે.		
૬.	અનાજની ખેતી પછી કઠોળ (મગફળી, ચણા, મગ, અડદ, કપાસ) વગેરેની ખેતી કરવામાં આવે છે.		
૭.	પાકોની ખેતીમાં અનાજ પછી અનાજની જ ખેતી કરવામાં આવે છે.		
૮.	જમીનનાં ઢોળાવની દિશામાં પાળા બનાવવામાં આવે છે.		
૯.	ખેતરનાં શેડા ઉપર વૃક્ષો વાવવામાં આવે છે.		
૧૦.	ખેતરમાં પાણીનાં કચાસા ઉપર ઘાસ ઉગાડવું જોઈએ નહીં.		
૧૧.	ગોચરની નિશ્ચિત જગ્યામાં પૂરતી વનસ્પતિનાં ઉગ્યા પછી પ્રાણીઓ તેમાં પ્રવેશી શકે છે.		
૧૨.	ખિયારણ સરખી રીતે ઉગી શકે તેવી જમીન બનાવવા માટે ઓછામાં ઓછું હળ-લાકડું ફેરવવું જોઈએ.		
૧૩.	ખેતી લાયક જમીનમાં દર વર્ષે એક જ પાક લેવામાં આવે છે.		
૧૪.	પાક લાંબી લીધા પછી જમીનમાંથી ખાંપો/ખૂંપરૂં જડ થી કાઢી લેવામાં આવે છે.		

૧૧. ભૂમિ-પાણી નાં સંરક્ષણ ની કારીગરી / રીતો અપનાવવા પ્રત્યે ખેડૂતોનો સ્વભાવ જાણવાનો માપદંડ.

નીચે દર્શાવેલી ભૂમિ-પાણી સંરક્ષણની પદ્ધતિઓ અપનાવવા વિષે આપનો પ્રતિભાવ જે તે ખાનામાં ઠીક નિશાની કરી દર્શાવો. ‘જાણતા નથી’ નાં પ્રતિભાવ માટે ‘૧’, ‘જાણે છે પરંતુ અપનાવી નથી’ નાં પ્રતિભાવ માટે ‘૨’ અને ‘અપનાવી છે’ નાં પ્રતિભાવ માટે ‘૩’ ગુણાંક નક્કી કરવામાં આવ્યો છે.

અનુ. નં.	કારીગરી / રીત	પ્રતિભાવ		
		જાણતા નથી	જાણે છે પરંતુ અપનાવી નથી	અપનાવી છે
૧.	ખેતરની સમતળ લાઇનમાં ખેતી કરવી (Contour Farming)			
૨.	એક સાથે બે પાક લાઇનમાં લેવા (Inter Cropping)			
૩.	મોટા પાન વાળા પાકની ખેતી કરવી (Cover Cropping)			
૪.	ભીના ડાળાં, પાંદડા વગેરે પાથરીને જમીનનો ભેજ સાચવી રાખવામાં આવે છે. (Mulching)			
૫.	ઉનાળામાં હળ-લાકડું ફેરવવું. (Summer Ploughing)			
૬.	જમીનનું સ્તર સમથળ કરવું (Land Leveling)			
૭.	કોન્ટુર બન્ડીંગ (Contour Bunding)			
૮.	ખેતરમાં શેડો બનાવવો (Marginal Bunding)			
૯.	પગથીયા ખેતી (Terracing)			

૧૦.	પાળા બંધ (Check Dam)			
૧૧.	ગલી પ્લગ (Gully Plug)			
૧૨.	ખેત તળાવડી (Farm Pond)			

૧૨. ભૂમિ-પાણી સંરક્ષણ નાં કાર્યમાં સહકાર આપવા માટે જનતાનો અભિગમ જાણવાનો માપદંડ

નીચે દર્શાવેલા વિધાનો પૈકી જે વિધાન સાથે સહમત, અનિર્ણિત અથવા અસહમત હોય તેની સામે ઠીક નિશાની કરો. હકારાત્મક વિધાનોમાં 'સહમત' (સ.) વિધાન માટે '૩', અનિર્ણિત (અનિ.) માટે '૨' અને 'અસહમત' (અ.સ.) વિધાન માટે '૧' ગુણાંક નક્કી કરવામાં આવ્યા છે. તેવીજ રીતે નકારાત્મક વિધાનો માટે અવળા ગુણાંક નક્કી કરવામાં આવ્યા છે.

અનુ. નં.	વિધાન	સ.	અનિ.	અ.સ.
	અ. કાર્યક્રમ નાં આયોજનમાં સહકાર આપવો			
૧.	ભૂમિ-પાણી સંરક્ષણ (ભૂ.પા.સં.)નાં કાર્યક્રમના આયોજનની બેઠકામાં ખેડૂતો એ ભાગ લેવો જોઈએ.			
૨.	કાર્યક્રમના આયોજનમાં ખેડૂતોએ અંગત અથવા સામૂહિક હિતનાં મુદ્દાઓ સૂચવવા જોઈએ.			
૩.	ભૂમિ-પાણી સંરક્ષણ ના કાર્યક્રમનાં આયોજન માટે ની મિટીંગમાં બહેનોએ ભાગ લેવાનું જરૂરી નથી.			
	બ. કાર્યક્રમના અમલમાં ભાગ લેવો			
૪.	ભૂ.પા. સ. ના બાંધકામ માટે ખેડૂતોએ તેમનાં સાધનો - ઓજાર આપવા જોઈએ.			
૫.	ભૂ.પા. સ. ના બાંધકામ માટે ખેડૂતોએ નાણાં કે મજૂરી નો ફાળો આપવો જોઈએ.			
૬.	ભૂ.પા. સં. નાં બાંધકામ માટે મજૂરી અને નાણાનો ફાળો જરૂરી નથી.			
૭.	ભૂ.પા. સ. નું બાંધકામ માત્ર સરકારી નાણા વડે પ્રોજેક્ટ અમલીકરણ એજન્સી દ્વારા જ થવું જોઈએ.			
૮.	ખેડૂતોનાં ખેતરમાં ભૂ.પા. સ. ના બાંધકામ માટે પ્રોજેક્ટ અમલીકરણ એજન્સી જ પૂર્ણપણે જવાબદાર છે.			

	ક. કાર્યક્રમની સંભાળમાં સહકાર			
૯.	ભૂ.પા.સં. નાં બાંધકામની દુરસ્તી ખેડૂતે પોતાના ખર્ચે અવાર-નવાર કરાવવી જોઈએ.			
૧૦.	ભૂ.પા.સં. નાં બાંધકામની દુરસ્તી અને નિભાવણી માટે ખેડૂતોએ મજૂરી અને પૈસાનો ફાળો આપવો જોઈએ.			
૧૧.	ખેડૂતોએ તેમનાં અન્ય ખેડૂત મિત્રોને ભૂ.પા.સં. નાં બાંધકામની દુરસ્તી અને નિભાવણી માટે સામૂહિક રીતે ફાળો આપવા સમજાવવા જોઈએ.			
૧૨.	દુરસ્તી અને નિભાવણીનું કામ સરકારી નાણા વડે પ્રોજેક્ટ સમલીકરણ એજન્સી વડે જ થવું જોઈએ.			
૧૩.	ભૂ.પા.સં. નાં બાંધકામની દુરસ્તી માટે સરકારી એજન્સી ને ખેડૂતોએ મજૂરી અને પૈસાનો ફાળો ના આપવો જોઈએ.			

૧૩. જળસ્ત્રાવ વ્યવસ્થામાં ભૂ.પા.સં. નાં કાર્યક્રમનાં વિવિધ તબક્કાઓમાં જનતાનો સહકાર માપવાનું પત્રક / સૂચિ.

ભૂમી-પાણી સંરક્ષણ નાં કાર્યો માં આપે આપેલો સહકાર જે તે ખાનામાં ઠીક નિશાની કરી દર્શાવો.
જો આપે ‘મહદ્ અંશે’ સહકાર આપ્યો હોય તો ‘મહદ્ અંશે’ નાં ખાનામાં નિશાની કરો.
જો આપે ‘કેટલેક અંશે’ સહકાર આપ્યો હોય તો ‘કેટલેક અંશે’ ખાનામાં નિશાની કરો.
જો આપે ‘નહિવત્’ સહકાર આપ્યો હોય અથવા સહકાર આપ્યો જ ના હોય તો ‘નહિવત્/કદી નહીં’ ખાનામાં નિશાની કરો.

(અ) કાર્યક્રમ નાં આયોજન તબક્કે જનતાનો સહકાર

અનુ.	વિ ધા ન	મહદ્ અંશે	કેટલેક અંશે	નહિવત્/કદી નહીં
૧.	ભૂ.પા.સં. નાં આયોજનની મીટીંગમાં તમે ભાગ લો છો?			
૨.	ભૂ.પા.સં. નાં આયોજનમાં ઉમેરવા માટે કોઈ સૂચન કર્યું છે?			
૩.	જળસ્ત્રાવ વિસ્તારમાં ખેતી પાક લેવાનાં આયોજનમાં તમે કોઈ વિચાર રજૂ કર્યો છે?			
૪.	જળસ્ત્રાવ વિસ્તારમાં વન્યપૃષ્ઠો વગવા માટેનાં આયોજનમાં તમે કોઈ માહિતીપ્રદ સૂચન કર્યું છે?			
૫.	જળસ્ત્રાવ વિસ્તારનાં વિવિધ ખેતરોમાં જમીન સમતળ કરવાનાં આયોજન માટે તમે કોઈ વિચાર રજૂ કર્યો છે?			

અનુ.	વિ ધા ન	મહદ્ અંશે	કેટલેક અંશે	નહિંવત/ કદી નહી
૬.	જળસ્ત્રાવ વિસ્તારમાં પાળા-બંધ બાંધવાનાં આયોજનમાં તમે કોઈ વિચાર રજૂ કર્યો છે?			
૭.	જળસ્ત્રાવ વિસ્તારમાં વિવિધ પ્રકારનાં ફળો ઉગાડવાનાં આયોજનમાં તમે કોઈ વિચાર રજૂ કર્યો છે?			
૮.	કાર્યક્રમનાં આયોજનમાં બળતણ, ઘાસચારો, ખોરાક વગેરે જેવી પ્રાથમિક જરૂરિયાતો અંગે તમે કાર્યક્રમ અમલીકરણ એજન્સીને સંપર્ક સહયોગ છે?			
૯.	આ પ્રકારનાં ભૂ.પા.સં. નાં આયોજનમાં ભાગ લેવા માટે તમે તમારા ખેડૂત મિત્રોને પ્રોત્સાહિત કરો છો?			
૧૦.	સંરક્ષણ કાર્યક્રમનાં આયોજનની બેઠકમાં ભાગ લીધા પછી ભૂ.પા.સં. નાં પગલાં અંગે તમારાં અનુભવ અને માહિતી અન્ય ખેડૂત મિત્રો ને પણ આપો છો?			

(બ) કાર્યક્રમ અમલીકરણ તબક્કે જનતાનો સહકાર

અનુ.	વિ ધા ન	મહદ્ અંશે	કેટલેક અંશે	નહિંવત/ કદી નહી
૧.	તમે તમારા ખેતરમાં ભૂ.પા.સં. નાં અમલ માટે કાર્યક્રમ અમલીકરણ એજન્સીને પરવાનગી / મંજૂરી આપો છો?			
૨.	ભૂ.પા.સં. નાં બાંધકામ માટે તમે કોઈ વસ્તુનો ફાળો આપ્યો છે?			
૩.	જળસ્ત્રાવ વિસ્તારમાં ભૂ.પા.સં. નાં બાંધકામ માટે કાર્યક્રમ અમલીકરણ એજન્સીને તમે કોઈ સાધનો પુરુષ પાડ્યા છે?			
૪.	જળસ્ત્રાવ વિસ્તારમાં ફળાઉ વૃક્ષો વાવવા માટેના આયોજન માં તમે કોઈ મદદ કરી છે?			
૫.	જળસ્ત્રાવ વિસ્તારમાં વન્ય વૃક્ષો વાવવા માટેના આયોજન માં તમે કોઈ મદદ કરી છે?			
૬.	ભૂ.પા.સં. નાં બાંધકામની વસ્તુઓની ખરીદીમાં તમે કોઈ મદદ કરી છે?			
૭.	ભૂ.પા.સં. નાં બાંધકામમાં તમે કોઈ મજૂરી કરીને મદદ કરી છે?			
૮.	ભૂ.પા.સં. નાં બાંધકામમાં તમે કોઈ પૈસાની કરી મદદ કરી છે?			

અનુ.	વિ ધા ન	મહદ્ અંશે	કેટલેક અંશે	નહિવત/ કદી નહી
૯.	ભૂ.પા.સં. નાં બાંધકામમાં તમે તમારા ખેડૂત મિત્રોને પૈસા અને મજૂરી ની મદદ કરવા માટે કહ્યું છે?			
૧૦.	ભૂ.પા.સં. નાં પગલાં અંગે, કાર્યક્રમ અમલીકરણ એજન્સી દ્વારા આયોજિત કોઈ તાલીમ કાર્યક્રમમાં તમે ભાગ લીધો છે?			

ક. કાર્યક્રમ નિભાવણીનાં તબક્કે જનતાનો સહકાર

અનુ.	વિ ધા ન	મહદ્ અંશે	કેટલેક અંશે	નહિવત/ કદી નહી
૧.	જળસ્ત્રાવ વિસ્તારમાં કરવામાં આવેલ વન્ય વૃક્ષોને પ્રાણીઓથી બચાવવામાં તમે પ્રયત્ન કરો છો?			
૨.	જળસ્ત્રાવ વિસ્તારમાં ઉછેરવામાં આવેલ ફળાઉ વૃક્ષોને પણ બચાવો છો?			
૩.	ઉનાળા દરમિયાન વન્ય વૃક્ષો અને ફળાઉ વૃક્ષો ને ખાણી સીચીને તેમની કાળજી લો છો?			
૪.	જળસ્ત્રાવ વિસ્તારમાં નુકસાન પામેલા બાંધકામને દુરસ્ત કરવા તમે કાર્યક્રમ અમલી એજન્સીને જાણ કરો છો?			
૫.	તમારા ખેતરમાં બનાવવામાં આવેલ ભૂ.પા.સં. નાં બાંધકામને દુરસ્ત કરવા તમે તમારી મજૂરી નો ફાળો આપો છો?			
૬.	તમારા ખેતરમાં બનાવવામાં આવેલ ભૂ.પા.સં.નાં બાંધકામને દુરસ્ત કરવા તમે તમારા પૈસા નો ફાળો આપો છો?			
૭.	જળસ્ત્રાવ વિસ્તારમાં આવેલ ભૂ.પા.સં. ના બાંધકામની દુરસ્તી અને નિભાવણી માટે તમે તમારા ખેડૂત મિત્રોને મજૂરી નો ફાળો આપવા માટે પ્રોત્સાહિત કરો છો?			
૮.	ભૂ.પા.સં. નાં બાંધકામની દુરસ્તી અને નિભાવણી વિશે વધુ જાણવા માટે તમે કાર્યક્રમ અમલી એજન્સીને સંપર્ક કરો છો?			
૯.	જળસ્ત્રાવ વિસ્તારમાં આવેલ ભૂ.પા.સં. ના બાંધકામની દુરસ્તી અને નિભાવણી માટે તમે તમારા ખેડૂત મિત્રોને પૈસા નો ફાળો આપવા માટે પ્રોત્સાહિત કરો છો?			
૧૦.	ભૂ.પા.સં.નાં બાંધકામને દુરસ્તી પ્રક્રિયાથી બચાવો છો?			

૧૪. અંતિસર જળસ્ત્રાવ વિકાસ કાર્યક્રમ દરમ્યાન તમને વેઠવી પડેલી મુશ્કેલીઓ.

અંતિસર જળસ્ત્રાવ વિકાસ કાર્યક્રમ દરમ્યાન આપને વેઠવી પડેલી મુશ્કેલીઓ સામે ઠેની નિશાની કરો.

મુશ્કેલીઓ	હા	ના
(અ) આર્થિક મુશ્કેલીઓ		
૧. પૈસાનો અભાવ		
૨. નવી ટેકનીક સ્વીકારવામાં જરૂરી ઉચે ખર્ચ		
૩. બજારની સગવડતાનો અભાવ		
૪. અન્ય ક્ષેત્ર.		
(બ). પદ્ધતિની મુશ્કેલીઓ		
૫. જળસ્ત્રાવ વ્યવસ્થાની રીતોની જાણકારીનો અભાવ		
૬. તાંત્રીક માર્ગદર્શનનો અભાવ		
૭. પદ્ધતિની જટીલતા		
૮. અન્ય ક્ષેત્ર		
(ક) સાધનો મળવાનો અભાવ		
૯. જળસ્ત્રાવ વિસ્તારમાં મજૂરીનો અભાવ		
૧૦. વાહન વહેવારનાં સાધનોનો અભાવ		
૧૧. જરૂરી સાધનો મળવાનો અભાવ		
૧૨. અન્ય ક્ષેત્ર.		
(ડ) સ્થાનિક સમસ્યાઓ		
૧૩. જળસ્ત્રાવ વિસ્તારમાં સારા નેતૃત્વનો અભાવ		
૧૪. રાજકીય દખલ		
૧૫. જનતાના સહકારનો અભાવ		
૧૬. જનતામાં જૂથબંધી		
૧૭. અન્ય ક્ષેત્ર.		

, ઇન્ટરવ્યુ લેનારની સહી